

I Grand Palais i Paris pågår utställningen "Solutions COP21" samtidigt som klimatmötet försöker ena världens länder om ett nytt klimatavtal.
FOTO: BENOIT TESSIER/REUTERS

"Många politiska frågor återstår att lösa", sa Frankrikes chefsförhandlare Laurence Tubiana om utkastet till ett globalt klimatavtal. FOTO: PHILIPPE WOJAZER/REUTERS

Frågan om kompensation för framtida klimatkatastrofer i fattiga länder är så kontroversiell att den kan fälla hela avtalet, enligt miljöminister Åsa Romson. FOTO: DANIELLA BACKLUND

Kamp om pengar kan stjälpa avtalet

FÖRSTA UTKAST KLART Världens fattiga länder måste få ekonomisk hjälp för att hantera klimatförändringarna. Men frågan om vilka som ska betala kan stjälpa hela Paris-avtalet. På lördagen lämnades ett utkast till globalt klimatavtal. Nu är det upp till världens miljöministrar att lösa upp knutarna som finns kvar.

Sent i fredags kväll anlände Sveriges klimatminister Åsa Romson via tåg till Paris. När det stora klimatmötet nu går in på sin andra och sista vecka är det hon och hennes ministerkolleger i världens länder som tar över förhandlingarna efter tjänstemännen. Politikerna ska nu ro i hamn ett nytt globalt avtal om hur klimatförändringarna ska bromsas och hanteras – och därmed undvika vad som enligt vetenskapen kan bli katastrofala följder.

Men lagom till att ministrarna anländer kommer larm om att hela avtalet kan kastas omkull.

KLIMATMÖTET

SvD bevakar klimatmötet i Paris den 30 november – 11 december.

Orsaken: världens rika länder försöker smita undan sitt ansvar.

Anklagelserna kommer från Kina och G77 – en samling utvecklingsländer – efter att förhandlingarna hettat till ordentligt kring vad som kallas finansieringsfrågan. Motsättningarna på området har funnits som en röd tråd genom klimatförhandlingarna och har rent av fått Sydafrika att tidigare under hösten jämföra

ett utkast till nytt avtal med apart-
heid.

Och nu har frågan blossat upp ordentligt än en gång. Gnistan den här gången är att USA och EU gjort tydligt att de vill att fler än de så kallade i-länderna ska hjälpa till att finansiera fattigare länders utsläppsminskningar och klimatanpassning – en avgörande fråga för att fattiga länder ska kunna hålla sina utlovade utsläppsminskningar.

Uppdelningen i u- och i-länder är förlegad, menar USA och EU, som nu vill att även andra länder som "har förutsättningar för att

göra det" ska bidra ekonomiskt – i praktiken många länder i exempelvis Kina och en rad andra länder i Asien och Mellanöstern som i dag klassas som medel-
inkomstländer.

Svaret från Kina och G77 kom blixtnabbt. I ett uttalande skriver de att de är "djupt oroade över försöken att introducera ekonomiska villkor i finansieringssektionen" och kallar det för "en kränkning av den regelbaserade multilaterala processen och hotar ett resultat här i Paris".

När Åsa Romson nu gör svenska delegationen sällskap på konferensanläggningen Le Bourget strax utanför Paris, är det alltså till ett minst sagt spänt läge hon anländer. Bistandsorganet Oxfam, som följer förhandlingarna på nära håll, kallar atmosfären i samtalen på Le Bourget för "brutal".

– För de fattiga länderna hand-

lar klimatförhandlingarna inte bara om att minska utsläpp, det handlar om överlevnad. Uttalandet från Kina och G77 är en påminnelse till de rika länderna att de måste leverera på det här området, säger Tim Gore, chef för mat- och klimatfrågor på Oxfam, till Svenska Dagbladet.

Samtidigt har det gjorts framsteg på en del områden under klimatmötets första vecka, poängterar Tim Gore – bland annat när det gäller frågan hur ofta världens länder ska äta sig att se över sina utsläppsmål. Där lutar det åt att en översyn kommer att ske åtminstone vart femte år.

På lördagen, strax innan tidsfristen löpte ut, överlämnades ett utkast till ett globalt klimatavtal som berör de viktigaste punkterna för att nå en bindande överenskommelse. Här är det tydligt att finansieringsfrågan är en av de stora utmaningarna. Men Frankrikes chefsförhandlare Laurence Tubiana tror att utkastet åtminstone visar på en vilja att samarbeta i alla frågor.

– Den här texten markerar allas vilja att nå en överenskommelse. Vi är inte i slutet av resan. Många politiska frågor återstår att lösa, sa Tubiana i en kommentar, enligt Reuters.

Andra menar att utkastet till klimatavtal, som är ett resultat av ett arbete som inleddes i Durban

”
Det handlar inte bara om att minska utsläpp, det handlar om överlevnad.

Tim Gore, Oxfam, om vad klimatförhandlingarna handlar om för de fattiga länderna.

för fyra år sedan, också lämnar för många frågor olösta.

– Vi hade hoppats att vårt arbete skulle ha nått längre, sa Nozipho Mxakato-Diseko från Sydafrika, företrädare för över 130 utvecklingsländer, enligt Reuters.

När det gäller frågan om finansiering kvarstår alltså många motsättningar. Utöver vilka som ska bidra till de fattiga ländernas utsläppsminskningar är det också oklart hur stort bidraget ska vara. I dagsläget har världens i-länder garanterat de fattiga länderna 100 miljarder dollar om året från 2020 och framåt – en summa som många bedömare anser är alldeles för låg.

Dessutom vill de fattiga länderna ha loften om kompensa-

tion för framtida klimatkatastrofer, så kallad loss and damage. Och enligt Åsa Romson råder det inget tvivel om saken: frågan om finansiering är så kontroversiell att den kan fälla hela avtalet.

– Självklart är det frågor som är av den kalibern som avtalet kan stå och falla med, säger hon.

Samtidigt påpekar hon att världens rika länder inte är ute efter att smita undan sitt ansvar och överlåta det på världens fattiga länder.

– Diskussionen nu handlar inte om att de ska vara med och betala, de betalar redan priset för utsläpp som de själva inte har stått för. Men det finns ganska många länder som inte finns på den gamla listan över industrialiserade länder. Kina är ett exempel, som har lovat att bidra genom så kallade syd-syd-samarbeten.

Är du orolig för att förhandlingarna misslyckas?

– Nej, jag tror att vi kommer att få ett nytt avtal. Jag och mina kolleger kommer att jobba hårt för att det ska bli så tydligt och robust som möjligt och skapa förutsättningar för att lösa vår generations stora ödesfråga.

PETER ALESTIG

peter.alestig@svd.se

GABRIEL CARDONA CERVANTES

gabriel.cardonacervantes@svd.se